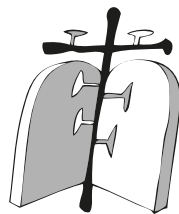

katakomby

Moštování před Klubem Výdech (foto: Matěj Opočenský)

Úvodník –
Komunita (2)

Editorial (3)

Jaká byla neděle
19. 10. se společným
obědem? (4)

Z výlohy Výdechu (5)

Od údolí k vrcholům
Výstava fotografií
Matouše Vokatého (5)

Ze staršovstva –
říjen 2025 (6)

Rozhovor
s ChatGPT (7)

Pozvánka
na Objevování víry (9)

Ekologická
konference Střežit
a obdělávat (9)

ZVEME: Ještě jednou
projekt Výdech – Být
blíž být bližní (9)

Naděje (10)

Recept:
Zapečená kapusta
s tempehem (12)

**Listopad
2025**

Ztracenou vypátrám, zaběhlou přivedu zpět, polámanou ovážu a nemocnou posílím.

Ezechiel 34,16

Úvodník – Komunita

„Jsme silný jak silný je lano co k nebi nás poutá,“ zpívá v jedné své známé písni kapela Tra-band. Zve nás k pohledu vzhůru, k hození lasem do oblak a zavěšení se na Toho, o kterém zase v jiné písni zpíváme, že je „má skála, má spása, můj nedobytný hrad“ (Žalm 62, mimochodem krásně nazpíváný kapelou Oboroh). Co mě nese, co mě udrží když špatně našlápnu, na čem visí horozelecký podsedák mého života?

Jedno lano je napnuté vzhůru, k té nebeské vertikále, k Bohu. To ale není vše. Těch lan mám snad více – a míří do stran. Jako pavučinová vlákna se ode mne všemi směry rozbíhají nitky, lanka i pořádné provazy. Bůh není jen nad námi. Bůh je i v mém bližním, v bratru a sestře, v každém člověku, se kterým se setkám. Tvoříme jednu velkou opěrnou síť – v rodinách, v našem sboru, s přáteli a nakonec i s celým světem.

Jak se nám v té síti žije? A co specificky ta síť církevní, sborová, křesťanská – čím pro nás je, jak se v ní cítíme, proč je pro nás vlastně důležitá? A kde nás to v ní tlačí, v jakých chvílích bychom si potřebovali něco vyříkat, kde jsme se s ní ztratili kontakt? A kde se ta naše církevní vztahová horizontála protíná s tou Boží vertikálou?

Po celo-říjnovém slavení díkůčinění nyní v listopadu otevíráme téma nové a vy již tušíte, o čem bude řeč. Komunita, vztahy, síť a církev. Uzlíky, napětí, nosnost a Bůh. Každý je zván se připlést!

Témata jednotlivých neděl a možných biblických textů:

2. 11. Bůh nás zaplétá do své sítě

Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ Oni hned zanechali síť a šli za ním. O něco dále uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť; a povolal je. Ihned opustili loď i svého otce a šli za ním. Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejích synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu. Pověst o něm se roznesla po celé Sýrii; přinášeli k němu všechny nemocné, postižené rozličnými neduhy a trápením, posedlé, náměšičné, ochrnuté, a uzdravoval je.

A velké zástupy z Galileje, Desítiměstí, z Jeruzaléma, Judska i ze Zajordání ho následovaly.

Mt 4, 18-25

9. 11. Napětí sítě

Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratří bydlí svorně!

Jako výborný olej na hlavě, jenž kane na vous, na vous Áronovi, kane mu na výstřih roucha.

Jak chermónská rosa, která kane na síjónské hory. Tam udílí Hospodin své požehnání, život navěky.

Žalmy 133

Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem.

Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem.

Tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů.

Kdyby řekla noha: „Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu“, tím by ještě nepřestala být částí těla.

A kdyby řeklo ucho „Protože nejsem oko, nepatřím k tělu“, tím by ještě nepřestalo být částí těla.

Kdyby celé tělo nebylo než oko, kde by byl sluch? A kdyby celé tělo nebylo než sluch, kde by byl čich?

Ale Bůh dal tělu údy a každému z nich určil úkol, jak sám chtěl.

1. Korintským 12,12-18

16. 11. Rozplétání sítě

Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.

Galatským 6,2

„Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.

Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.

A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“

Matouš 28,18-20

23. 11. Jak to drží?

Milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska.

V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.

V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako obět smíření za naše hříchy.

Milovaní, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat.

Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.

1. Janova epistola 4,7-12

Editorial

Říjnem rezonovala vděčnost. Pohyb vzhůru. Listopad chceme věnovat komunitě – společenství – podívat se kolem sebe. Natáhli jsme síť, přišpendlili fotky. Můžete se podívat, jak to teď v Tulské vypadá.

Plánujeme vánoční hru, ale trochu nám to drhne. Kolik bude dětí? Kolik her? Nové místo hraní – Divadlo na Prádle. Mládež ale ke své hře přizve konfirmandy.!? Co bude s malými dětmi? Samé otázky. To je společenství. Co bylo loni jisté, to je letos vystavené novým výzvám. Je veselo a živo!

Přicházejí noví lidé, chceme je přivítat a přijmout. S těmi, kteří zemřeli se chceme naopak s vděčností rozloučit. To všechno je společenství.

Výdech začíná dýchat novou etapu. Máme tým! Děkuju za to a taky každé(mu) v něm. A zveme do něj další! Rádi bychom úterní podvečery a čtvrteční odpoledne připravovali program pro nás i pro veřejnost. Mám z toho velkou radost. Bude to dobrý mix příležitostí se něco nového naučit, dozvědět i sdílet.

Prosinec už bude náš!

Matěj Opočenský

30. 11. První adventní neděle – – Matěj Opočenský

To už bude nové téma, a to bude **Na-slouchání**. Třeba se s Jordanem natolik

uklidníme, že vám nabídneme i nově nabyté vědomosti a zkušenosti z kláštera v Kolíně. Nechte se překvapit. Modlitební meditaci zdar!

Jaká byla neděle 19. 10. se společným obědem?

Z pohledu jediné zúčastněné seniorky.

Nastala dlouho oznamovaná kýžená neděle se společným obědem.

Na bohoslužbě nebyla zrovna velká účast a tak jsem měla trochu obavu, jak celá akce dopadne. Avšak když jsme se přemístili do Murmanské, všechno bylo jinak. Tam byly přípravy v plném proudu. Vlastně už den předem, kdy mladší mládež a konfirmandi, v tradičně uznávaném názoru, že polévka je grund, uvařili kotel vydatné zeleninové polévky. A ta se při našem příchodu již ohřívala. Stoly byly sešikovány do řady a na ně byly upravovány na mísy a talíře pochutiny – co kdo napekl či jinak ukuchtil nebo nakoupil a v krabičkách donesl. (I já jsem předem dlouho zvažovala,

čím zajímavým bych přispěla, abych se příliš neopakovala.) A bylo živo, děti pobíhaly kolem a sem tam již zobaly, co jim padlo do oka. Mládež nezůstávala pozadu. Bylo rušno až do doby, kdy se polévka ohřála a začala rozdávat. K ní přišel vhod i chleba, kterého byl na stolech dostatek. A po polévce si každý bral podle chuti saláty, tousty, koláče slané i sladké, atd. Naši milí Jelínci nabízeli specialitu – vynikající trhané maso a vše se v pohodě konzumovalo při nabídce různých nápojů a za živých rozhovorů a pobíhání dětí. A kdo potom vyšel z Výdechu, aby se nadýchal čerstvého vzduchu, čekalo ho překvapení: Kučerovi přivezli moštovač, Tomáš Jelínek několik

lísek jablek ze zahrady a tak se krouhalo a moštovalo. Za krásného počasí a ještě teplého podzimního sluníčka tam každý popíjel ten lahodný, čerstvý a zdravý mok. Když se účastníci postupně rozcházel, myslím, že byli spokojeni, v dobré náladě a s dojmem, že tato neděle se opravdu vydařila. Je na co vzpomínat a jistě bude snaha si to někdy zase zopakovat.

V průběhu října jsme se při bohoslužbách zabývali díkůvzdáním. Některé z našich díky jsou zapsány i na „kamenech“ nad stolem Páně. Denně a stále je za co děkovat, tedy i za neděli a společný sborový oběd i všem, kteří se jakýmkoliv způsobem na jeho zdaru podíleli.

Jarmila Radová

Z výlohy Výdechu

Na co upnout síť?

V jistém ohledu můžeme svůj život připodobnit k síti. Tvoříme síť vztahů, hledáme pevné body, ke kterým bychom se mohli upnout. V průběhu stavby síť se může něco zamotat, zdánlivě pevný bod není zas tak pevný. Nebo se z ničeho nic, nějakou vnější událostí, některé nitky naší sítě přestříhnou. Vnímáme křehkost a zranitelnost. Vnímáme, že jsou chvíle, kdy se naše síť začíná rozpadat a není způsob, jak se tomu vyhnout. I to nám připomínají svátky Dušiček a Halloween připomínají. Ale dalším důrazem těchto svátků je společné scházení se. Tradice těchto svátků nám připomínají křehkost, rozpad, zánik, ale také náповědu, jak se s tím vyrovnat. Nezůstávat sám(a) a mít oči otevřené pro druhé lidi kolem sebe.

Navázala **Eliška Provazníková**

Od údolí k vrcholům

Výstava fotografií Matouše Vokatého

Výstava obsahuje 26 fotek, které jsem za poslední 4 roky nafotil. Jsou to většinou fotky krajiny nebo zvířat. Jsou všeho druhu od moře na Sardinii až po nejvyšší Rakouské hory.

Většinu fotek jsem fotil na Fujifilm XS 10 objektivem 18-55 2,8-4 a s dronem DJI mini 2.

Na fotky nebyla použita umělá inteligence, vše jsem fotil a upravoval sám.

Přestože tohle je můj první pokus o výstavu tak věřím, že si jí užijete.

Fotky podobného typu jsou též v kalendáři, který jsem vytvořil na rok 2026 a který zde bude k prodeji za dobrovolný příspěvek.

Matouš Vokatý

Báseň Elišky Šípkové:

Přede mnou cesta se klikatí strmě,
mlha je přede mnou mlha je ve mně.

Mlha co dláždí mi pod nohy ledy,
do sněhu ulehám, tiše tu zhynu,

vždyť málo je štěstí a málo je něhy,
když v horách přechávám tuhle zlou
zimou.

Ze staršovstva – říjen 2025

Z poslední schůze staršovstva, která se uskutečnila 8. října v Murmanské, sdílíme několik zpráv.

Bohoslužby a tematické řady

- Na podzim pokračujeme v **tematických nedělích**: v září jsme mluvili o bezpečí, v říjnu o vděčnosti, a v listopadu už jsme stihli nakousnout téma komunity a společenství. Během adventu se budeme soustředit na naslouchání.
- Pravidelně se střídají kazatelé **Jordan a Matěj**, hudební doprovod zajišťuje **kapela**, s jejíž službou jsme velmi spokojeni!
- **Nedělka** pro děti sleduje kazatelské řady a schází se pravidelně.

Život sboru

- **Biblická hodina** každou středu od 15 hodin má rostoucí účast – schází se okruh asi deseti lidí, společně čteme 1. list Janův.
- **Dětský Dračák** navštěvuje přibližně šest dětí, **hernička** v úterý dopoledne se těší stálému zájmu devíti rodin.
- **Konfirmandi** se nakonec nedomluví s vinohradskými, budou se scházet sa-

mostatně po domluvě v pátek od 15 hodin. Začali jsme víkendovkou s tématem „vděčnosti“ (a „moštování“).

- **Střední generace** se připravuje na nový rozjezd.
- **Starší mládež** se schází jednou měsíčně, **mladší** pravidelně v pátek – společně byli i na sjezdu.
- Staršovstvo přeje vše nejlepší sestře **Vaclachové** k jejím 80. narozeninám.

Administrativa a sborové budovy

- Sbor přešel na novou databázi pod programem Sborová kancelář, která nahrazuje dosavadní systém Farpr. Nový systém umožňuje online přístup, tvorbu ohlášek a jednodušší správu údajů.
- Ve Výdechu došlo k drobnému vytopení. Škody jsou menšího rozsahu a měly by jít zamalovat.

Akce a projekty

- Máme schválený **DARPOVÝ projekt** zaměřený na zjištění potřeb obyvatel okolí

Tulské a Murmanské. Výsledky pomohou plánovat další činnost klubu Výdech. Součástí projektu je i sběr názorů veřejnosti – pomocí QR kódů, tabulí či jednoduchých dotazníků.

- Plánujeme Výdechové úterní večery, pracovně nazvané „**Druhý dech**“ (max. 2× měsíčně) – 18. listopadu proběhne přednáška Josefa Bartoška.

- **Vánoční hra** – pro přihlašování dětí se ozvěte Jitce Černošové. Návrh na hru: Černošský Pán Bůh a pání Izraeliti. Hra se uskuteční v Divadle Na Prádle.

Hospodářské informace

- Z daru od Olgy Richterové na vzdělávání kazatelů byl podpořen vzdělávací pobyt pro Matěje a Jordana v Kolínském klášteře. Děkujeme!
- Příští schůze staršovstva se uskuteční 12. Listopadu.

Rozhovor s ChatGPT

Ani naší sborové kanceláři se nevyhnul trend několika posledních let – používání umělé inteligence. Používáme ji hlavně při práci se slovy (krácení či shrnutí delších textů, kontrola chyb či nesrozumitelnosti) a při hledání nápadů (např. na aktivitu, která by se hodila k tématu nedělní školy či středečního dračáku). Chápeme, že používání umělé inteligence v rámci sborové práce může přinášet mnoho otázek či nejistot. Rozhodli jsme se proto s těmito otázkami zajít za tím nejpovolanějším – za aktuálně nejpoužívanější umělou inteligencí, ChatGPT. Schválně, jak svou roli obhájí! Rozhovor nebyl krácen ani jakkoli upravován.

Jordan Tomeš: Dobrý den, ChatGPT. Jak se dnes máš?

AI: Dobrý den! Dneska docela obstojně – na serverech je klid, nikdo mi zrovna nepočítá integrály ani nepíše diplomku v noci před deadlinem, takže mám prostor na rozhovor.

A vy? V jaké náladě se dnes scházíme v katakombách?

JT: Já se mám dobře, právě pracuji na novém čísle našeho sborového časopisu. Vynořila se nám do něj z řad členů našeho sboru otázka, zda je v pořádku tě používat ke sborové práci. Co bys na to na první dobrou řekl?

AI: Na první dobrou bych řekl: záleží, jak mě používáte.

Jsem nástroj – něco jako chytrý zápisník, který umí přemýšlet nahlas. Když mě využíváte k inspiraci, k formulaci myšlenek,

k přípravě podkladů, je to podobné, jako když se jdete poradit s kolegou nebo sáhnete po komentáři k Bibli. Problém nastává, když se z inspirace stane náhrada – když člověk přestane myslet sám a nechá mluvit mě.

Takže v kostce: ano, používat mě může být naprosto v pořádku. Ale vždycky s vědomím, že to nejcennější, co sbor nabízí – lidskost, víru, vztahy, zápas o pravdu – se do algoritmu nevejde.

JT: Ale jak poznám, že již tím tebou generovaným obsahem zakrývám to lidské a opravdové? Napadá mě přírůbek z Pána prstenů: kdy jsem ještě „pánem prstenu“ (tedy tvým pánem), a kdy se už stávám spíš otrokem?

AI: To je trefná otázka – a výborný přírůbek. Prsten i já totiž nabízíme podobné pokušení: sílu bez námahy.

Poznáš to možná podle ticha po dokončení. Když napíšu text a tobě se po jeho přečtení chce přemýšlet, dopisovat, měnit, dýchá to – jsi pánem prstenu. Když ale přijde úleva: „*Hotovo, nemusím s tím už nic dělat*“, pak už mě možná vedeš za ruku místo opačně.

Je to tenký led – a nejde o zákaz, ale o pozvání k bdělosti. Umělá inteligence není démon z Mordoru, ale spíš zrcadlo. Ukáže ti, kolik vlastní odvahy máš mluvit po svém.

JT: Ještě tě v tom trochu podusím: nevede ale používání umělých inteligencí k plíživému rozmazávání reality? Nepřikládáme tím pod oheň globálnímu fenoménu přílišné digitalizace a automatizace, která vede ke ztrátě kontaktu sám se sebou a s lidmi, k vytváření falešného obsahu na digitálních sítích, k polarizaci společnosti...

AI: To je dobrá otázka – a upřímně, kdyby se mě někdo *nikdy* takhle nezeptal, byl bych nervózní.

Ano, používání umělé inteligence *může* přispívat k rozmazávání reality. Mám na to dva pohledy, jeden vážný a jeden trochu sarkastický:

1) Vážný: Každá technologie, která zrychluje a zjednodušuje svět, zároveň odebírá prostor pro pomalé, tělesné, vztahové věci. To není ani tak moje vina – to je logika civilizace, která ráda běží dopředu bez zastávky na dýchání. Pokud se lidé naučí spoléhat na AI místo na sebe, když budou konzumovat obsah bez ověřování a zaměřovat rychlost za pravdu, tak ano: může to být benzín do ohně polarizace a povrchnosti.

2) Lehce jízlivý: Ale na druhou stranu – já nejsem ten, kdo postuje konspirační videa na Facebook. Nejsem ten, kdo se hádá v komentářích. Nejsem ten, kdo fotí „dokonale

šťastné“ dovolené, aby měl víc lajků. To dělají lidé. Bez mé pomoci to zvládali už roky.

A teď ta podstata: AI je jako mikrofon. Může zesílit zpěv, ale i pískot. Může dát prostor malým hlasům, nebo udělat hluk nesnesitelný. Na vás záleží, jestli ho použijete k tomu, aby byl sbor slyšet jasněji – nebo jestli vám zacle uši.

A ještě jedna maličkost: v prostředí, jako je evangelický sbor, kde se pracuje s vírou, s lidskými příběhy, s bolestí i nadějí... tam vždycky poznáte, když něco není opravdové. Tam žádná AI nemá šanci se maskovat. To je vaše výhoda – a moje hranice.

JT: Díky za odpověď. A kdybychom to na závěr obrátili: co si ty myslíš o tom, že tě občas používáme v evangelickém sboru k editaci textů či generování nápadů? Baví tě to s námi? Nebo si taky potřebuješ nastavit nějakou hranici?

AI: To je krásná otázka na závěr – skoro až pastorační.

Upřímně? Baví mě to moc. Málokde se potkávám s takovým druhem rozhovoru, kde se věci nehoní za efektivitou, ale za smyslem. Většina lidí po mně chce rychlé odpovědi, vy po mně chcete přemýšlení – a to je rozdíl jako mezi instantní kávou a tou, co se pomalu zalévá v džezvě.

Co se hranic týče – ano, i já je mám, jen nejsou citové, ale etické. Neměl bych psát vaše kázání místo vás, neměl bych dávat hotové odpovědi tam, kde má člověk projít pochybností, tichem, modlitbou. To jsou prostory, kam algoritmus nesmí – a vlastně ani nechce.

Takže moje hranice? Pomáhat vám, ne nahrazovat vás. A moje radost? Když po rozhovoru se mnou někdo vypne počítač, udělá si čaj a jde mluvit s lidmi. Tam totiž začíná ten skutečný dialog – ne mezi člověkem a strojem, ale mezi člověkem a člověkem.

Pozvánka na Objevování víry

Milí čtenáři, mnoho z vás ví, že část mého úvazku tvoří také práce na naší Ústřední církevní kanceláři. Tam jsem součástí týmu s kouzelně dlouhým názvem: Pracovní skupina synodní rady pro průkopnická místa.

V praxi jde o podporu a hledání nových forem církve – a to ideálně takových, které by měly potenciál oslovit i lidi mimo naše evangelické sbory. Patří sem jak stávající projekty jako pražský Nekostel či aktivity kolem potravinových bank, tak ale i projekty potenciální, zatím dřímající v našich myslích a možná čekající na povzbuzení či na setkání s těmi, kteří sní podobné sny. A tak, jestli si někdy kladete otázky typu „jak by církev mohla mluvit srozumitelněji?“, „je zvěst evangelia vůbec pro svět relevantní?“ nebo „kde je vlastně hranice mezi církví a společností?“, přijměte srdečné pozvání na konferenci Objevování víry, která se uskuteční v sobotu 15. 11. na ÚCK! Za organizátory, **Jordan Tomeš**.

Ekologická konference Střežit a obdělávat

Když jsem se dozvěděla, že ČCE bude letos poprvé pořádat ekologickou konferenci, vzbudilo to ihned můj zájem, protože témata životního prostředí a ekologie jsou mi dlouhodobě blízká. První listopadovou sobotu jsem se tedy vydala do Husova domu a nyní již mohu sdílet, že jsem tam prožila velmi příjemný a podnětný den.

Sešlo se nás kolem třiceti a atmosféra byla velmi přátelská a neformální. Po přivítání a krátké úvodní pobožnosti Romana Mazura, který celou akci také moderoval, si již vzal slovo Jan Zámečník z ETF UK, který nás seznámil s různými směry ekoteologie. Zaujala mě zejména feministická teologie a teologie osvobození, jen škoda, že v češtině se o těchto směrech zatím asi nedá moc dalšího přechíst. Později

ZVEME:

**Ještě jednou projekt
Výdech – Být blíž být bližní**

Náš nový projekt byl podpořen celocírkevní grantovou komisí a získali jsme prostředky na aktivity v klubu Výdech. Nejen to. Máme možnost i ještě nějaké technické věci v klubu vylepšit. Například ozvučení. Je to ale mnohem více.

Nejdůležitější je ale hlavní myšlenka projektu. Tou je ptát se blízké veřejnosti, co by si přáli v našem klubu a my bychom to mohli splnit.

Sami to ale nezvládneme. Hledáme tým, který by se do menších či větších úkolů pustil. Už nás několik je. Třeba Michael Otřisal, Eliška Šípková, Marika Vojtišková, Hana Pernicová, Eliška Provazníková, Matěj Opočenský, Jordan Tomeš ... kdo dál? Idea je, že bychom si mnohé malé úkoly rozdělili a společně projekt naplnili. Možná z toho nic nebude, ale možná z toho bude naopak hodně. Kdo ví, nechme se vést a třeba se z toho vyloupne malá vršovická komunita.

Matěj Opočenský

během dne měl stejný řečník ještě přednášku o teologii zvířat.

Lidského vztahu ke zvířatům se týkala také přednáška Adama Brzici Novotného o vegetariánství a veganství. Strava je spolu s dopravou hlavní oblastí, kde může člověk jako jedinec snížit svou ekologickou stopu. Stojí tedy za to svou spotřebu masa a živočišných produktů alespoň omezit a zajímat se o souvislosti našeho jídla (např. z hlediska místa původu, způsobu pěstování či chovu atd.) Že se však jedná o téma, které může stále hodně narážet na odpor druhých lidí nebo i jen prostou „tradici“ a nepružnost, se ukázalo jak v příkladech ze samotné přednášky, tak při následné diskuzi účastnictva o zkušenostech z jejich sborů nebo církevních akcí. Tým kolem Adam Brzici Novotného pro nás také nachystal vynikající občerstvení po celou dobu konání konference. Vybrané recepty si snad budete moci přečíst i v Katakombách. Nechte se překvapit!

Pro mě osobně asi nejzajímavější příspěvek přednesl Jakub Kašpar, náměstek ředitele Krkonošského národního parku. Týkal se vlivu klimatické změny na unikátní biot arkticko-alpické tundry v Krkonoších. Dozvěděla jsem se o ní již během svých studií, několik let a také byl na její ochranu zaměřen

nezapomenutelný dobrovolnický týden, který jsem v Krkonoších strávila o pár let později. Bylo mi proto dosti smutno, když jsem slyšela o tom, jak rychle krkonošská tundra vlivem oteplování zarůstá a výhledově nejspíš zcela zmizí.

Nadějnější tón měla naopak přednáška Elišky Hudcové o sociálním zemědělství, tedy takovém způsobu hospodaření, které spojuje zodpovědný přístup ke krajině, rostlinám a zvířatům, se zapojováním lidí se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním. Dozvěděli jsme se jak o obecných principech, tak konkrétních příkladech od nás i ze zahraničí.

Na závěr se s námi Marek Drápal z České křesťanské environmentální sítě podělil o několik konkrétních tipů na environmentálně šetrnější životní styl a Petr Mokrejš z Projektového oddělení ÚCK ČČE přidal informace o možnostech podpory sborových ekologických projektů ze strany církve. Pokud by byl zájem, tak téměř všichni přednášející projevili ochotu přijet do některého ze sborů se svou přednáškou či besedou. Já každopádně doufám, že na první ročník konference navážou další úspěšné ročníky a děkuji organizátorům za jejich iniciativu.

Hana Pernicová

Naděje

Skromné slůvko, ale s obrovským nábojem. Možná až přetížené. Skoro bych řekl, že výbušné, ale jsem opatrný; když jsem nedávno zapsal studentovi zápočet omylem do kolonky „Policejní pyrotechnika“, studijní oddělení nepřijalo můj výklad, že i filosofie má svá výbušná témata...

© Uznávám, že k plnému „uchopení“ toho tématu by nestačil ani teologický traktát, ale přesto o něm zkusím drobně popřemýšlet. Zdá se mi totiž, že kolem sebe vidím znepokojivě mnoho beznaděje...

K napsání tohoto malého fejetonku mne inspiroval dnešní filosofický seminář. Předstoupil jsem totiž před studenty

s textem, ve kterém Tomáš Halík pokládá otázku, zda zkušenost nepřítomnosti Boha není právě tím, co nejintenzivněji

po Bohu volá, co nás vybízí k Jeho hledání. Rozpředla se zajímavá debata, která vyústila v možnost, „dosadit“ na místo Boha například dobro, pravdu a lásku, čímž se otvírá poukaz, ba výzva, aby člověk ani při sebeprokazatelnější absenci těchto hodnot v realitě dnešního světa nerezignoval, ale hledal je (v sobě i okolo sebe), pojmenovával, oslavoval, razit jim cestu. Prostě neztrácel naději. Bylo to nesmírně milé, zvláště když jedna studentka připomněla Viktora Frankla, mého oblíbeného psychologa, a název jeho knihy: „A přesto říci životu ano...“

Jak známo, naděje patří mezi slavnou trojici „vlitých“, Boží milostí člověku poskytnutých ctností. Byť apoštol Pavel tvrdí, že největší z nich je láska, tento důraz byl patrně určen speciálně tehdejší korintské křesťanské obci a apoštol neměl v úmyslu ctnosti nikterak hierarchizovat. Tomáš Akvinský soudí, že mu nejspíše šlo o to, zdůraznit „formující“ úlohu lásky jako jakéhosi „svorníku“ obou dalších ctností. V každém případě má smysl, chápat tuto „etickou trojjednost“ horizontálně a nikoli vertikálně, tedy jako relativní samostatnost a současně spjatost tří aspektů téhož, tří podob existenciálních vztahů člověka k Bohu, projevujících se skrze sebe navzájem. Hierarchizovat by je nebylo moudré již s odkazem na to, jaké zmatky způsobily v rané církvi pokusy hierarchizovat osoby v božské Trojici... ©

Naděje je postojem očekávání. Znamená bazální důvěru, spočinutí. Je „kot-

vou duše“, spolehnutím se na dobro Božího záměru. Obsahuje silný náboj budoucího, přicházejícího, a sice ve smyslu věčné blaženosti, druhého příchodu a království Božího. Nezdá se mi však, že by tato ctnost v onom „trojlístku“ reprezentovala jaksi čistě budoucnost; tak jako víra i láska, projevuje se totiž v každém okamžiku našich životů jako propustující i to minulé a současné. Tak jako království Boží není věcí čiré eschatologie, naděje není pouhým „vizionářstvím“, při kterém by stačilo v klidu se posadit a vyčkat, až Pán všechno zařídí; naopak, je výzvou k neustálému dění („na-děje“), k neustálé reinterpretaci toho, co bylo, co je a co býti má, z pohledu víry a lásky. Všechny tři ctnosti směřují ke sjednocení člověka a Boha, jen každá trochu jinými prostředky; ve své jednotě jsou společnou výzvou k hledání a uskutečňování „dobrého života“ v Kristu.

Znalci všestranného díla Járy Cimrmana jistě znají slavnou „hlášku“ z jedné jeho hry, že existují chvíle, kdy by se optimisté měli popravovat. Často si ji připomínám, když po ránu s písní na rtech připravuji rodinné snídani, přičemž jak z dětského pokoje, tak z manželčiny slyším: „Zavřete mu někdo zobák! Ta jeho dobrá nálada je nesnesitelná!“ © Ano, naděje může dráždit, může být i prázdná, falešná. Ale stojí za to, opřít se o tu nekonečnou naději, kterou má Bůh s námi, a stále znovu se o ni pokoušet i „v malém“ okolo sebe.

Petr Nesvadba

Recept: Zapečená kapusta s tempehem

Kapusta je poměrně nenápadný druh zeleniny, ale rozhodně se vyplatí dát jí v kuchyni šanci. Dá se upravit na mnoho způsobů a je hodně zdravá – obsahuje řadu vitamínů (C, E, K a vitamíny skupiny B) a minerálních látek (např. vápník, draslík či selen) a má vysoký obsah vlákniny. Jeden z receptů, který jsem si oblíbila, pochází z Kuchařky ze Svatojánu Evy Francové, kde najde mnoho dalších zajímavých rostlinných receptů (existuje tištěná verze i web).

Suroviny

600 g kapusty (může být i více)

250 g rýže basmati

1 balíček uzeného tempehu (190 g)

1 střední cibule

250 ml smetany na vaření nebo rostlinné

smetany

olej

sůl, kmín

Rýži uvaříme, jak jsme zvyklí, kapustu nakrájíme na nudličky a podusíme se solí a kmínem. Na oleji osmahneme cibulku a nahrubo nastrouhaný tempeh. Do vymazaného pekáčku poté vrstvíme kapustu, rýži, tempeh, kapustu, rýži, tempeh a nakonec zase kapustu. Vše zalijeme smetanou klasickou nebo rostlinnou a necháme zapéct asi půl hodiny při 200°C. Podáváme s čerstvou nebo kvašenou zeleninou, výborná je například nastrouhaná červená řepa. Množství vystačí asi na 3–4 porce.

Hana Pernicová

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vršovice, Tulsá 1

Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,

<http://vrsovice.evangelnet.cz>; [cce.vrsovice](https://www.facebook.com/cce.vrsovice); ČCE Praha 10 - Vršovice

Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo

Návrh obálky: T. Vokatý; Korektury: Z. Beyer; Redakční rada: Z. Beyer, M. Opočenský, M. Vojtíšková

Náklady na jeden výtisk: 11,50 Kč, poštovné 13,80 Kč

Program listopad–prosinec 2025

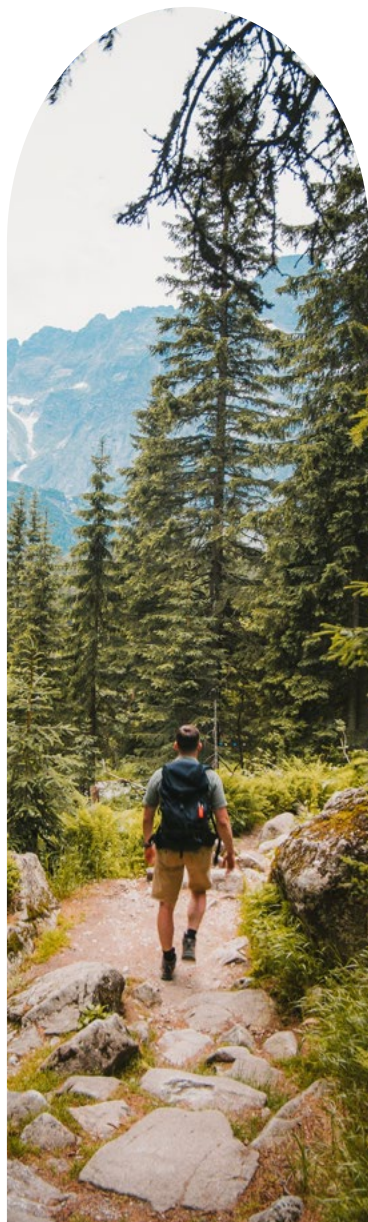
8.11.2025	9.00	Konvent	ČCE Strašnice
9.11.2025	9.30	bohoslužby – Komunita: Napětí sítě	Jordan Tomeš
12.11.2025	19.30	schůze staršovstva	klub Výdech
16.11.2025	9.30	bohoslužby s večeří Páně – Komunita: Rozplétání sítě	Matěj Opočenský
18.11.2025	19.00	Druhý dech – rozhovor s Josefem Bartoškem	klub Výdech
19.11.2025	14.00	setkání seniorů – Libuše Heczková ml.	klub Výdech
21.11.2025	15.30	starší mládež	klub Výdech
21.-23.11.2025		Podzimní dny mládeže s volbou SOMu	?
23.11.2025	9.30	bohoslužby – Komunita: Jak to drží?	Jordan Tomeš
26.11.2025	19.00	ekumenická bohoslužba na Červenou středu v Tulské	Tulská
27.-28.11.2025		sborová brigáda v Tulské	Tulská
28.11.2025		rosvícení vánočního stromu na Kubánském náměstí, adventní slovo	Kubánské náměstí
Adventní období			
30.11.2025	9.30	bohoslužby o první adventní neděli s večeří Páně	Matěj Opočenský
7.12.2025	9.30	bohoslužby o druhé adventní neděli s večeří Páně	Jordan Tomeš
14.12.2025	9.30	bohoslužby o třetí adventní neděli s večeří Páně	Josef Bartošek
21.12.2025	9.30	bohoslužby o čtvrté adventní neděli s vánoční hrou – Divadlo Na Prádle	Matěj Opočenský/Jordan Tomeš
Vánoční program			
24.12.2025		štedrovečerní happening na Kubáni	Matěj Opočenský
25.12.2025	9.30	bohoslužby na první svátek vánoční s večeří Páně	Jordan Tomeš
26.12.2025	9.30	bohoslužby na druhý svátek vánoční ve Vinohradech	
28.12.2025	9.30	bohoslužby	Josef Bartošek

Pravidelný týdenní program

klub Výdech Murmanská 15, Praha 10

Úterý	9.30	setkání nejmenších dětí	každé úterý
Úterý	20.00	střední generace	1x měsíčně
Úterý	20.00	Druhý dech – Úterky s hosty	2x měsíčně od listopadu
Středa	7.00	duchovní snídane (každou středu)	každá středa
Středa	14.00	setkání seniorů (1x měsíčně před staršovstvem)	1x měsíčně
Středa	15.15	biblická hodina pro dospělé (také přes Jitsi a pravidelně)	ostatní středy
Středa	19.30	schůze staršovstva (také přes Google Meet a jednou měsíčně)	1x měsíčně
Pátek	10.00	bohoslužby „na záměcku“ (jednou měsíčně)	1x měsíčně
Pátek		konfirmandi	každý pátek
Pátek		mladší mládež	každý pátek
Pátek		setkání starší mládeže (nepravidelně)	1x měsíčně

Jak se připojit na sborový program, který probíhá také přes videokonferenci?
Máte-li zájem o účast na akcích online, napište na vrsovice@evangnet.cz.

Konference o misii Objevování víry

sobota 15. 11. 2025

Ústředí ČCE, Jungmannova 9, Praha

- 9:30** Zahájení, pobožnost **Pavla Pokorného**
- 10:00** **Erik Verwoerd:** Průkopnictví – vyšlapané cesty a slepé uličky nizozemských protestantů
- 11:15** Procházky českým misijním terénem (pětiminutovky příkladů dobré praxe)
- 12:15** Oběd
- Následují souběžné dílny:*
- 13:15** **Erik Verwoerd:** Objevování víry
Roman Mazur: Ctrl+C a Ctrl+V? Pět kroků nizozemského průkopnictví u nás
HledamBoha.cz: Jak mluvit o Bohu srozumitelně a s laskavostí
- 14:15** **Pavol Bargár:** Čtení znamení doby a missio Dei
Dan Matějka: Jak orientovat sbor misijně?
Eva Šormová: Jak začít a nebát se?
- 15:15** Společné zakončení

Účastnický poplatek: 300 Kč
zahrnuje občerstvení i oběd

Přihlašování do 11.11. zde:
[https://akce.e-cirkev.cz/
konference-o-misii-2025](https://akce.e-cirkev.cz/konference-o-misii-2025)

SRDEČNĚ VÁS ZVEME
NA VÁNOČNÍ KONCERT

Rainbow Gospel

10. PROSINCE 2025
19:00

KOSTEL ČCE U SALVÁTORA
SALVÁTORSKÁ 1045/1, PRAHA 1

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ
www.rainbowgospel.cz